

Okresné kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

52. ročník, školský rok 2023/2024

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

*Monotematická a teoretická časť - úlohy

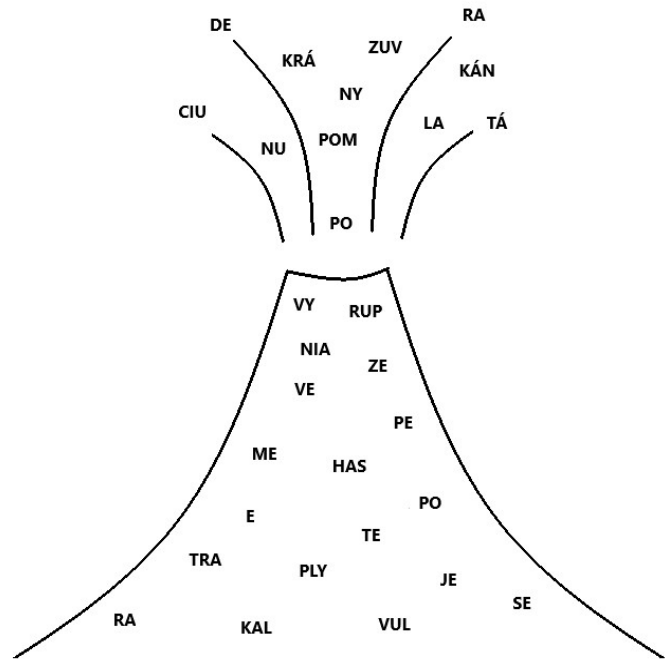
Meno a priezvisko:

Škola: Trieda:

Počet bodov: Z toho monotematická časť (*):

1. *Zo slabík v nasledujúcom obrázku zostav pojmy, ktoré súvisia so sopečnou činnosťou. Doplň ich na správne miesto.

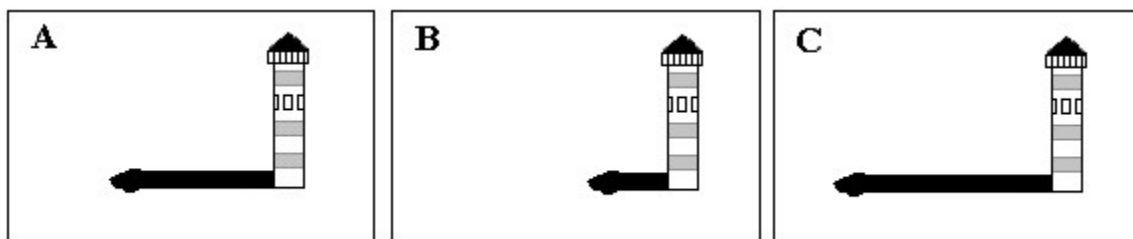
Sopečná činnosť prebiehala na našej planéte od nepamäti. Jedným z najstarších opisov tohto nebezpečného živlu je svedectvo Plínia Mladšieho, ktorý pred približne 2 000 rokmi prežil sopky a zničenie mesta v Neapolskom zálive. Obyvatelia mesta sa domnievali, že sopka je, preto sa cítili bezpečne. Už od leta v roku 63 však boli po obvode sopky pozorované, ktoré výbuchom často predchádzajú. Plínius opisuje, ako sa 24. augusta 79 okolo poludnia z

sopky zdvihol oblak a do okolia sopky sa uvoľnili jedované Tie otrávil veľa ľudí, medzi nimi aj Plíniého strýka. Po troch dňoch sa ukázalo, že zmenil svoju podobu. Vrchol sopky zmizol a na jeho mieste sa objavila 3 km široká

2. Laco bol v lete s rodičmi a bratom na dovolenke v jednom talianskom prímorskom mestečku. Zaujal ho maják, ktorý bol postavený na pobreží mora. Počas dňa ho mobilom viackrát odfotografoval. Večer fotky posielal svojim kamarátom. Ako posielané obrázky nazval? Priradi správne názvy k písmenám A, B a C. Pomôže ti dĺžka tieňa, ktorý maják vrhal v čase vzniku fotografie. Vyberaj z:

dve hodiny po východe slnka, pravé poludnie, pri západe slnka

a) A - B - C -

Zakrúžkuj správne odpovede na nasledujúce otázky:

b) Na ktorom obrázku je slnko najvyššie nad obzorom?

A B C

c) Na ktorú svetovú stranu smeroval tieň majáka na pravé poludnie?

na juh

na sever

d) Na ktorú svetovú stranu smeroval tieň majáka dve hodiny po východe slnka?

priamo na západ

na severozápad

na juhozápad

na severovýchod

e) Laco si ráno o pol ôsmej počas odlivu nazbieral na pláži mušle. Pred obedom ich v hoteli ukázal mladšiemu bratovi. Ten si chcel tiež také nazbierať. Laco mu poradil, aby šiel na pláž počas najbližšieho odlivu, čiže približne:

o 13,30 hod.

o 16,30 hod.

o 19,30 hod.

3. Elenka objavila v skrini u dedka niekoľko starých diárov z čias, keď ešte chodil do práce. Každý dátum mal v diároch samostatnú stranu. Roztriedila ich podľa počtu strán určených na mesiac február:

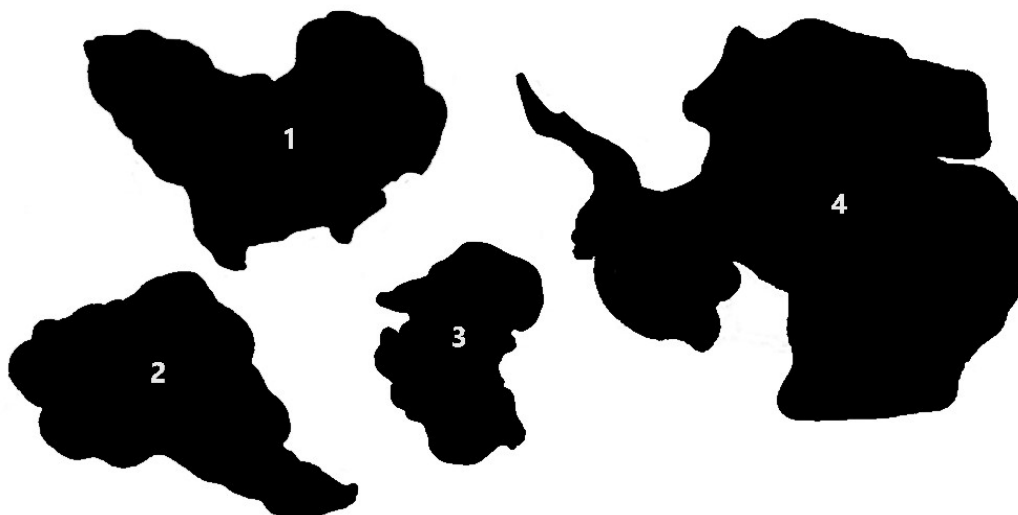

a) 29 strán v mesiaci február mali diáre z roku:

b) 28 strán v mesiaci február mali diáre z roku:

4. Filip našiel starý atlas, z ktorého sa už uvoľnili jednotlivé strany. Vystrihol si z nich niektoré kontinenty, aj keď nie úplne dokonale. Po vystrihnutí kontinentov zostali na stranách diery (na obrázku).

a) Doplň k číslam názvy kontinentov, ktoré Filip vystrihol.

1 -

3 -

2 -

4 -

b) Na strane, z ktorej Filip vystrihol kontinent číslo 2, zostali zakreslené názvy dvoch oceánov, ktoré obmývali východný a západný breh tohto kontinentu. Ktoré to boli?

..... oceán a oceán

c) Názov ktorého oceánu sa nemohol nachádzať na strane, z ktorej Filip vystrihol kontinent číslo 4?

..... oceán

d) Ktoré dva kontinenty Filip nevystrihol?

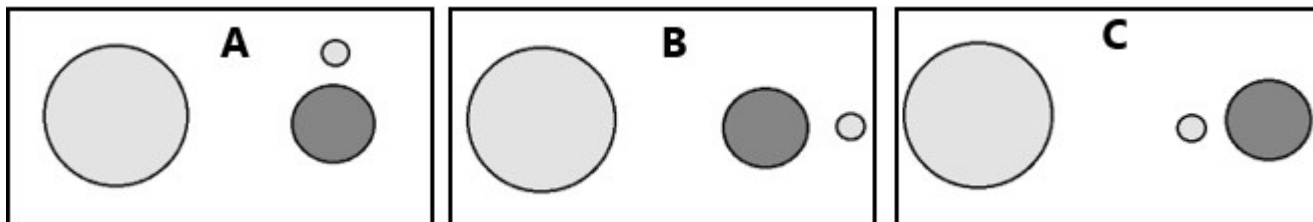
..... a

5. Starý námorník na dôchodku spomínal na svoje námorné cesty. Doplň správne pojmy do jeho rozprávania.
- a) „Mojou prvou zaoceánskou cestou bola plavba zo španielskeho prístavu Cadiz na juhozápad cez oceán do kubánskeho hlavného mesta Havana. Mladí námorníci oslavujú svoj prvý prechod cez rovník, ale na tejto plavbe som to ešte zažiť nemohol. Naša cesta trvala 28 dní. Tesne pred jej koncom sme prešli cez obratník Bol som uchvátený najmä nočnou oblohou. Keď sme brázdili oceán v úplnej tme, bolo za jasnej noci vidieť Mliečnu dráhu. Pamätám si na prvú noc našej plavby, Mesiac bol v splne. Bolo to fascinujúce. Ďalšie noci Mesiac postupne nadobúdal tvar písmena, hovoríme, že sa dostal do fázy štvrt’.

Starší námorníci mi ukázali nad západným obzorom jasnú hviezdu - Večernicu. V skutočnosti to nie je hviezda, ale Slnkom osvetlená planéta Námorníci hovorili, že ideme približne po trase, ktorou sa plavil Krištof Kolumbus, lenže on vyplával 3. augusta 1492 a my začiatkom septembra. S Kolumbom sa mi vtedy dokonca snívalo. V sne mi rozprával o svojej objavnej ceste „do Indie“. Vraj dostal k dispozícii tri lode, najväčšia z nich sa volala Santa Mária. Najprv si doplnili zásoby na Kanárskych ostrovoch, potom pokračovali na západ a po piatich mesiacoch pristáli na ostrove, ktorý dnes patrí k súostroviu Bahamy. Kolumbus vo sne spomínal, že jedna cesta cez oceán mu úplne stačila, viac sa na nič podobné neodhodlal. Neskôr som sa dozvedel, že niektoré časti jeho rozprávania v mojom sne neboli pravdivé.“

Zakrúžkuj správne odpovede na nasledujúce otázky.

- b) Mohol námorník počas spomínanej plavby zažiť spln Mesiaca dva razy? **ÁNO NIE**
- c) Ak chcel mať námorník presný čas, musel si počas plavby postupne posúvať hodinky o hodinu dozadu. **ÁNO NIE**
- d) Koľko hodín približne trvali noci na konci námorníkovej prvej plavby?
približne 12 hodín približne 10 hodín približne 14 hodín
- e) Na ktorom obrázku je správne znázornené postavenie Slnka, Zeme a Mesiaca počas prvej noci, ktorú námorník strávil na mori? Zakrúžkuj A, B alebo C.

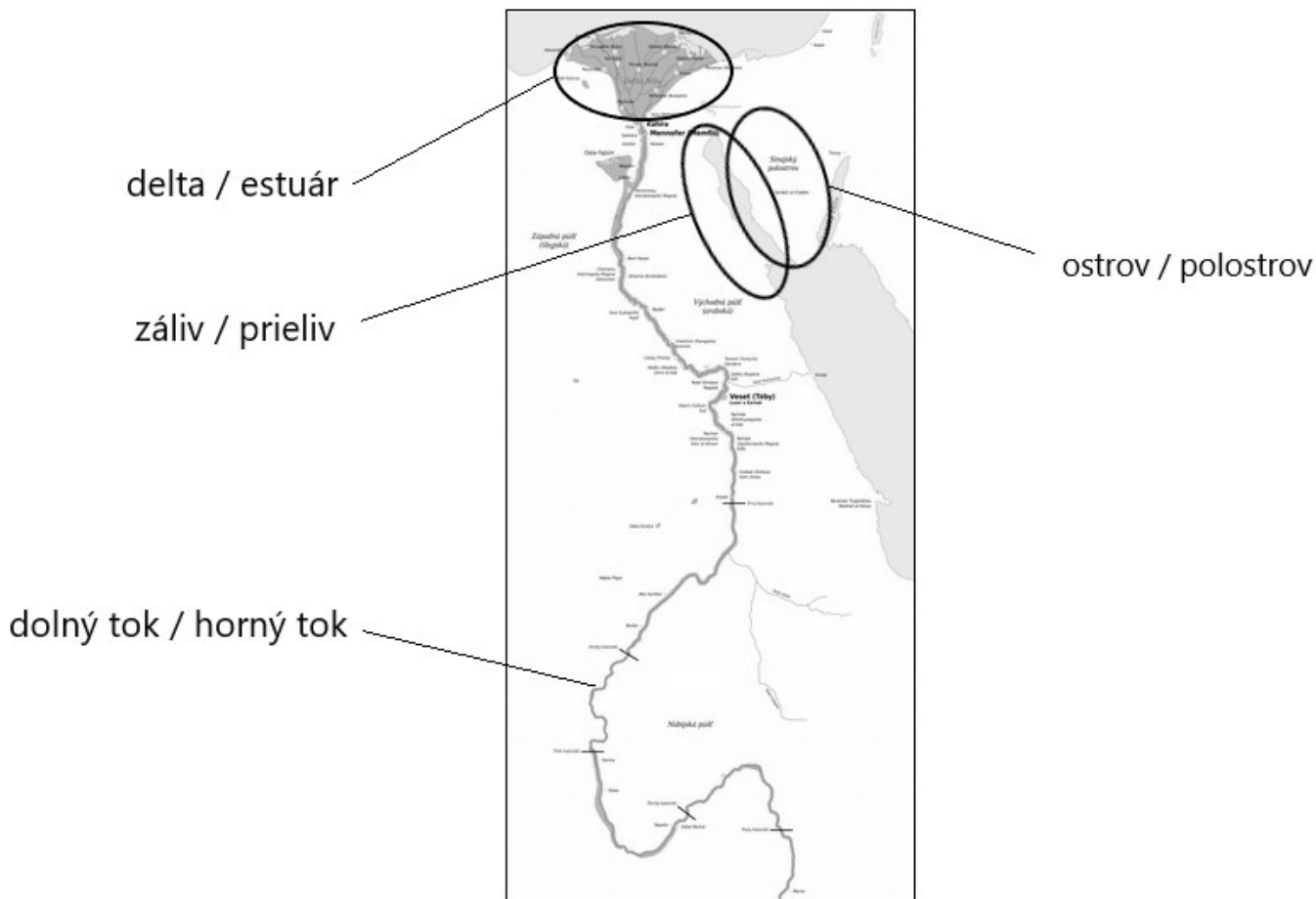

Ktoré informácie od Krištofa Kolumba z námorníkovho sna boli v skutočnosti pravdivé a ktoré nepravdivé? Označ pravdivé výroky symbolom ✓ a nepravdivé symbolom ✘.

- f) Kolumbus dostal v roku 1492 k dispozícii 3 lode.
- g) Po ceste do „Indie“ sa zastavili doplniť zásoby na Kanárskych ostrovoch.
- h) Objavná plavba trvala Kolumbovej posádke 5 mesiacov.
- i) Kolumbus pristál na súostroví Bahamy.
- j) Kolumbus vykonal iba jedinú cestu do „Indie“ a späť.
- k) Ako sa volá cestovateľ, ktorý niekoľko rokov po Kolumbovom pristátí v „Indii“ tvrdil, že Kolumbus nedoplával do Ázie?

6. Na nasledujúcom obrázku je znázornená časť Afriky s tokom rieky Níl. Z dvojíc pojmov zakrúžkuj v mape tie správne.

7. Cez letné prázdniny sa Kováčovci a Novákovci z Bratislavy vybrali na dovolenku do zahraničia. **Kováčovci do Austrálie** a **Novákovci do USA**. Na letisku zistili, že majú úplne rovnaké kufre. Podľa obsahu však ľahko zistili, komu ktorý kufor patrí. Priradi meno rodiny k správnejmu kuforu.

Kufor, ktorý obsahoval tričká s krátkym rukávom, šortky, slamený klobúk a slnečné okuliare, patril rodine

Kufor, ktorý obsahoval teplé svetre, dlhé nohavice, čiapku a šál, patril rodine